

Az etnikai identitás terén hozott közigazgatási határozatok információs- analitikus biztosítása

Pelin Olekszándr, Cservenyák Adrienn

Ungvári Nemzeti Egyetem

e-mail: pelin@list.ru

Kulcsszavak: állami hatalom, manipuláció, etnikai identitás

Összefoglalás

Cél: Meghatározni a közigazgatási határozatok elfogadása információs-analitikus biztosításának főbb elveit, amelyek arra irányulnak, hogy semlegesítsék az etnikai identitás terén fellépő manipulációs technológiát.

Elérésének módjai: A tanulmány fő feladata abban rejlik, hogy meghatározza az állami hatalom szerveinek az információs-analitikus biztosítására irányuló manipulációs stratégia és főbb hozzáállás kidolgozásának feltételeit, amelyek semlegesítik a manipulációs technológiát az etnikai identitás terén.

Eredmények: Az állami vezetési szervek információs-analitikus rendszere felépítésének a szakaszos szerkezeten alapuló új eszmei megközelítése lehetőséget ad a különböző információk fejlesztésére és feldolgozására, a rendszer különböző szintjein való felhalmozására és felhasználására: a központi (az állami hatalom legfelsőbb szerveinek információs-analitikus szolgálata), az országos (országos információs-analitikus szolgálat), a területi (a területi állami közigazgatások információs-analitikus osztályai) és a járási (járási információs-analitikus szolgálatok). Egyesíti az információs-analitikus munka olyan formáit, mint a monitoring, az adatbázis alakítása, az információs készletek felhalmozása, az etnológiai dinamika alapvető mutatóinak prognosztizálása. Az ilyen hozzáállás nemcsak a határozatok elfogadásának az állami szervek általi ellenőrzését teszi lehetővé, hanem biztosítja a „követelő magatartás” különböző formáinak elkerülését.

A felhasználás lehetőségei: Számolva az ukrán társadalom jelenkori helyzetével és fejlődésének alapvető tendenciáival, leszögezhetjük, hogy nélkülözhetetlen az állami vezetési szervek tevékenységének információs biztosítása terén végzett kutatások eredményeinek felhasználása. Különösen érinti ez a társadalmi tevékenység leginkább kényes területét - az etnikai identitást, amely a jelképes etnikaközi határok állandó demarkációjának folyamata. Az állami vezetés információs-analitikus szolgálatai kötelesek biztosítani a hatalom állandó áttekinthetőségét, olyan szintre hozzáállásra készíteni, amely elfogadja az etnikai és nemzetiségi csoportok képviselőinek egyenjogúságát.

Bevezetés

A hatékony állami vezetéshez eredményes elemzői apparátus szükséges. T. O. Szenyuskin véleménye szerint Ukrajnában csak most kezd kialakulni a határozatok elfogadásának információs-analitikus és e lörejelzett támogatása. Ez a folyamat az események irányítása, valamint képzett analitikusok és előrejelzők nélkül megy végbe. Hiányzik, úgyszintén, a rendszer felépítésének módszertani, technológiai és szervezési elve. Ezenkívül a kormány szerveinek tevékenységéhez szükséges információs technológiát kidolgozó szakembereket hihetetlen

mennyiségű probléma fogadja [1, 218. old.]. A „Rend” elnevezésű amerikai korporáció analitikusai szerint „a vezetés és a kormány szervei információs biztosításának csökkentése, hibás közigazgatási határozatok kezdeményezése” alapul szolgálhat „az állam lakosságának bizonyos csoportja társadalmi öntudatának, valamint politikai orientálódásának manipulációjához, amelynek célja politikai feszültség és káosz létrehozása”, „a pártok, egyesületek és mozgalmak közötti politikai viszony megingatása konfliktusszítás céljából” [2, 10-11. old.].

A közigazgatási határozatok információs-analitikus támogatásában fontos szerepet játszik a manipulációs technológia semlegesítése. Legtöbbször a manipulációs technológia háttérében a vallási és etnikai identitás áll, mint az ember szociális identitásának alkotórésze. Ez mindenekelőtt e társadalmi jelenség értéki-rationális jellegével függ össze. A vallási és etnikai identitás emocionális színezete kedvez a közigazgatási határozatok manipulációs stratégiával való felcserélésének. A közigazgatási határozatokkal ellentétben „a manipulációs stratégia az identitás ráerőszakolását irányozza elő” [3. 83-84.old.]. Az identitás ráerőszakolása az állam vagy valamilyen többség részéről egyenes veszély a társadalom biztonságára nézve, sőt erőszakos konfliktus első lépéseként, valamint veszélyként szolgál a személyes nemzetiségi biztonságra.

Különösen erős tendenciát mutat a kollektív etnikai önkifejezés a többetnikumú kárpáti régióban. A manipulációs stratégiának köszönhetően Románia – Ukrajna - Moldáv Köztársaság régiókban valódi erőszakos konfliktus veszélye áll fenn a nemzetiségi kapcsolatok mesterkélten polarizációja és konfrontációja létrehozása céljából. Ahelyett, hogy használnák az állampolgárok egyéni etnikai identifikációja elvét, vagy a társadalom konszolidációját az állampolgárság elve alapján, létezik „a kollektív etnikai önkifejezés ráerőszakolásának tendenciája, „mi” moldovánok, „mi” románok” [4, 43-44. old.]. Ez azt jelenti, hogy a Kárpáti régiókban még fennmaradtak a totális mentalitás maradványai, amely az etnikumok közötti kapcsolatok vezetésének manipulációs stratégiájára épül.

A tanulmány fő célja

Meghatározni a közigazgatási határozatok elfogadása információs-analitikus biztosításának főbb elveit, amelyek arra irányulnak, hogy semlegesítsék az etnikai identitás terén fellépő manipulációs technológiát.

Elérésének módjai

A tanulmány fő feladata abban rejlik, hogy meghatározza az állami hatalom szerveinek az információs-analitikus biztosítására irányuló manipulációs stratégia és főbb hozzáállás kidolgozásának feltételeit, amelyek semlegesítik a manipulációs technológiát az etnikai identitás terén.

Eredmények

A jelenkori nemzetiségek önkifejezésének jellemző vonása az, hogy felcserélik a célirányos vezetést az értékire, vagy az etnikai érzés manipu-

lációjára irányuló feltételt hoznak létre. Ennek a változásnak köszönhetően „a manipulációs rendszer maga tűz ki célokat, és meghatározza az elérésükhöz szükséges vezetési stratégiát, cselekedve eközben az értéki normák határain belül maradván. Vagyis a manipulátor eléri célját, bizonyos értékeket erőszakolva rá az „elesett” rendszerre” [5, 57-58. old.]. Az értékek ráerőszakolásának mechanizmusa az ismert „egyen – cél – eszköz – eredmény” séma szerint megy végbe, amelyben az egyén meg van fosztva a saját cél megfogalmazásának jogától. Az egyén, amely jogot ad az állami vezetés szerveinek a cél megfogalmazására, áldozata lehet a manipulációs stratégiának. A manipulációs stratégia fő jellemzője a tevékenység alanya, aki meg van fosztva attól, hogy megfogalmazza saját céljait vagy „fogyasztását”.

E. Fromm szerint, a modern társadalomnak sikerült létrehozni a személyiség új típusát, a „fogyasztó-embert”, „embert piaci jellemmel”. A társadalom által gyártott ilyen emberek veszélyt jelentenek az emberiségre, mert ők „manipulált emberek”, akik a birtoklásra és adaptációra vannak irányulva. A személyiség, aki a birtoklásra van irányulva, ellentéte annak a személyiségnek, aki a létre van orientálódva. A modern ember, akinek egész életét a termelés, az eladás és az áru felélése tölti ki, maga is áruvá válik. Az ember, aki többet akar „birtokolni”, mint saját magával „létezni”, a manipulálás fő előfeltétele. A manipulálás stratégiájának fő tényezője – a tevékenység alanyának átalakulása a manipulálás tárgyává, kedvező közeget teremt a manipulátoroknak.

Annak ellenére, hogy a „fogyasztó” szakkifejezés széleskörűen népszerű a mindennapi életben, a tudományos kutatásokban ritkán használatos. Hogy használhassuk ezt a kifejezést az állami vezetés információs-analitikus biztosításában, összefüggésbe kell hozni más kifejezésekkel. Szófia Grabovszka és Oleksandra Levkova Ivovi kutatók véleménye szerint a fogyasztást, mint a „követelő magatartás” formáját érdemes egy thesaurusban vizsgálni a „szociális parazitizmus” és „eltartottság” fogalmakkal. A „fogyasztás”, az ő véleményük szerint, a társadalmi jelenség minősítése, amely a mások által létrehozott javak felhasználására irányul, azoknak az embereknek a minősítése, akik képtelenek az alkotásra, a termelékeny tevékenységre. A „szociális parazitizmus” – mások nyakán való élőködés képessége. Az „eltartottság” – úgy tekintendő, mint a szociális parazitizmus megnyilvánulása, ami abban rejlik, hogy az egyik ember dolgozik és gondoskodik arról vagy azokról, akik képtelenek ezt maguk megtenni. Az eltartottság negatív árnyalatot ölt, amikor egy

teljes egészében munkaképes és cselekvőképes ember nem akar semmit maga tenni, és azt követeli, hogy őt más emberek, az állam, a társadalom lássa el” [6, 416-417.old.].Csak a jelenség rendszerszerű rálátása képes megfelelő fokon biztosítani e jelenség konkrét megnyilvánulásainak megoldását.

Az államhatalom apparátusának elemzői munkája a figyelem maximális összpontosítását követeli úgy a konkrét feladat, mint a tárgykör alapos ismerete terén. Csak így lehet biztosítani az állami vezetés szerveinek átlátszó voltát, eltüntetve ezáltal a szociális eltartottság és parazitizmus jogát az állami vezetés szervein belül. Ez stratégiaileg fontos lépés a társadalmi csoportok és a hatalom közötti bizalom színvonalának emelése terén. Maga az állami vezetés átlátszó volta motiválja az állampolgárokat, hogy önállóan határozzák meg az etnikai hovatartozásukat, és maximálisan közeledjenek az önkormányzati folyamatokhoz.

Az állami vezetés szervei tevékenységének az etnikai identitás terén biztosított áttekinthetősége alapvetően új információs hozzáállást igényel. Elsősorban, a mély elméleti etnológiai tudást egyeztetni kell a körülmények hatékony tanulmányozásával, különböző módszerek és eljárások alkalmazása. Az állami szintű problémák elemzésének modern koncepciójára a sokrétegű komplex elemzés a jellemző, ami a rendszerszerű, az elméleti és a körülményi hozzáállások kapcsolatán alapul. Ennek köszönhetően biztosított az információk szükséges terjedelme, az elemzés módszere pedig a meghatározott körülményektől függően van kiválasztva [7, 36-37. old.]. Másodsor, számolni kell azzal, hogy a modern elemzés nemcsak kutatói-kísérleti úton ad lehetőséget a következtetések levonására, új ismeretek szerzésére, hanem a létező elmélet, valamint a statisztikai adatok mélyreható elemzése és értelmezése alapján, a valóságmintázás eszközeivel.

Az állami vezetési szervek információs-analitikus rendszere felépítésének a szakaszos szerkezeten alapuló új eszmei megközelítése, amelyet O. Degtyár indítványozott, lehetőséget ad a különböző információk fejlesztésére és feldolgozására, a rendszer különböző szintjein való felhalmozására és felhasználására: a központin (az állami hatalom legfelsőbb szerveinek információs-analitikus szolgálata), az országosan (országos információs-analitikus szolgálat), a területin (a területi állami közigazgatások információs-analitikus osztályai) és a járásin (járásin információs-analitikus szolgálatok). Egyesíti az információs-analitikus munka olyan formáit, mint a monitoring, az adatbázis alakítása, az információs készletek felhalmozása, az etnológiai dinamika alapvető mutatóinak prognosztizá-

lása. Az ilyen hozzáállás nemcsak a határozatok elfogadásának az állami szervek általi ellenőrzését teszi lehetővé, hanem biztosítja a „követelőző magatartás” különböző formáinak elkerülését.

Az etnikai identitás manipulációjában jelentős szerepet játszanak a tömegtájékoztatási eszközök, amelyet nem véletlenül, és nagyon gyakran negyedik hatalomnak is neveznek. A társadalmi rendszer bizonyos hatásának köszönhetően „a tömegtájékoztatási eszközök információs működése további ellentéteket idéz elő – manipuláló működést”. A rendeltetése úgy tekintendő, mint eszköz, amely „a társadalom átlagállampolgárait arra kényszeríti, hogy az elit csoportok szükségének megfelelően működjenek”. A tömegtájékoztatási eszközök manipuláló működésében nemcsak a követelés formája van álcázva, de felhalmozódhat benne a kényszer és „az erőszak jelentős töltése, vagyis a tömegek ebben az esetben nem tekintendők az önálló akarat hordozóinak” [8, 81-83. old.]. A tömegtájékoztatási eszközök a szólásszabadság jelszava alatt etnikaközi feszültség és nyílt etnikaközi konfliktusok közvetlen előidézői lehetnek. Az etnikumok közötti konfliktusokról a Krím félszigeten végzett kutatások bizonyítják, a konfliktusok fő forrása az, hogy a tömegtájékoztatási eszközök „etnikai címkét akasztgatnak rá” [9, 29-30. old.].

Az állami vezetésnek a tömegtájékoztatási eszközökre irányuló megengedhetetlen közvetlen nyomása növeli a tájékoztató-elemzői munka jelentőségét a közigazgatási tevékenységben. A tömegtájékoztatási eszközökben nyomtatott szövegek ellenőrzése leghatékonyabb és „nem erőszakos” formája, a kontextus-analízis felhasználásával megy végbe. Az állami szervek a nagy terjedelmű információforrással kapcsolatos határozatok elfogadásának elengedhetetlen előfeltétele a szövegek formalizált tanulmányozása. A közigazgatási határozatok információs támogatására irányuló információáramlat formalizált tanulmányozásának lehetősége megteremti az állami vezetés és a szociális szolgálatok közötti együttműködés szükségességét. A független és „kötetlen” szociológusok hivatottak szakmai szolgáltatást nyújtani az állami vezetés szerveinek a tömegtájékoztatási eszközökhöz való viszonyuk terén.

A felhasználás lehetőségei

Az etnikai identitás terén elfogadott közigazgatási határozatok információs-analitikus biztosítása tehát mindenképp a manipulációs technológia semlegesítésére kell, hogy irányuljon. A cél elérése konceptuálisan új információs hozzáállást követel, amely a mély etnológiai elméleti tudást összeköti a körülmények hatékony vizsgálatával az analízis

különböző módszereit és eljárásait alkalmazva. Az új információk hozzáállás felhasználásának legfőbb eredménye kell, hogy legyen az „identitás tömeges ráerőszakolása” elkerülése, a kizsákmányoló életmód megszüntetése az alacsonyabb rangú nemzetiségek képviselői által, az etnikai identitás önálló megválasztásának lehetősége.

Számolva az ukrán társadalom jelenkori helyzetével és fejlődésének alapvető tendenciáival, leszögezhetjük, hogy nélkülözhetetlen az állami vezetés

szerveinek óvatos hozzáállása mindenféle társadalmi élet információk biztosításához. Különösen érinti ez a társadalmi tevékenység leginkább kényes területét - az etnikai identitást, beleértve a jelképes etnikumok közötti határok állandó demarkációjának folyamatát. Az állami vezetés információk-analitikus szolgálatai kötelesek biztosítani a hatalom állandó áttekinthetőségét, olyan őszinte hozzáállásra készíteni, amely elfogadja az etnikai és nemzetiségi csoportok képviselőinek egyenjogúságát.

Irodalom:

1. Сенюшкіна Т.О. Попередження та врегулювання етнічних конфліктів: державно-управлінський вимір (проблеми теорії, методології, практики): монографія / Т. О. Сенюшкіна. - Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2005. - 367 с.
2. Гриняев С. Взгляды военных экспертов США на ведение информационного противоборства // Зарубежное военное обозрение. – 2001. – № 8. С.10-12.
3. Білий О.В. Політика визнання як комунікативна утопія // **Концепція мультикультуралізму**. — Київ: Стило, 2005. — С. 79-86.
4. Безпека суспільства у регіоні Румунія – Україна – Республіка Молдова: триторонний підхід // «Співпраця аналітичних центрів заради безпеки суспільства». - Бухарест-Кишинев-Київ, 2008. – 132 с.
5. Крисаченко В. С., Степико М. Т., Власюк О. С. та ін. Українська політична нація: генеза, стан, перспективи / За ред. В. С. Крисаченка. - К.: НІСД, 2004. - 656 с.
6. Грабовська С., Левкова О. Споживацька мотивація: психологічний ракурс // Вісник Львівського університету. Філософські науки. - 2003. Вип. 5. – С.416-423
7. Дегтяр А.О. Організаційне забезпечення інформаційно-аналітичного обслуговування органів державної влади в процесі прийняття і реалізації державно-управлінських рішень // Статистика України. – 2003. – №2 (21). – С.36-39.
8. Кононов І.Ф. Етнос. Цінності. Комунікація (Донбас в етнокультурних координатах України). – Луганськ: Альма-матер, 2000. – 494с.
9. Пелин Александр. Историческая борьба России, Германии и США за Украину. Глобальная политика и российско-украинские отношения. Взгляд из Ужгорода // Кадровая политика. – 2003 – 2004. №2 – 27 – 35.

Informative – analytical Securement of Government Decrees in ethnic identification sphere.

Alexander Pelin, Adrianna Cherveniyak
Uzhhorod National University The Faculty of Social Sciences
Department of Sociology and Social Work
e-mail: pelin@list.ru

Key words: state authorities, manipulation, ethnic identification.

Summary

Objective: The fundamental principles determination of informative – analytical securement in taking up governmental decrees as a way of manipulative technologies neutralization in ethnic identification sphere.

Methods: of achievement the article main task in to determine the manipulative strategies conditions and chief approaches to informative – analytical securement of state authorities with respect to manipulative technologies neutralization in ethnic identification sphere.

Results: new conceptual approach to erection of state authorities informative – analytical system on the multi – level structure basis gives a possibility to generate and work upon

different information streams, to accumulate and use the information in system different levels: central (informative-analytical services of highest state authorities), kray (kray informative-analytical services), regional (informative-analytical department of regional state administration) and district (district and inter-district informative –analytical services). At connects such forms of informative-analytical work as monitoring, database formation, information resources decumulation, prognosis of ethnopolitical dynamics main indexes. Such hind of approach allous not only to inspect the state decrees taking up, but to warn about different kinds of „required behaviour“.

Conclusion: taking into account the condition and the main tendency of development in modern Ukrainian society, the investigation results application necessity in informative securement of state authorities can be confermed. Especially it concerns to informative securement of mast delicate sphere of public activity – ethnic identification, which is the process of constaut demarcation of conventional inter-ethnic berders. State authorities informative – analytical services hove to secure the power constant transparency, to approve its sincere attitude to rights acknowledgement equality of all ethnic and national groups representatives.
